# GAZET'A TRANSILVANIEI.

**Redactiunea si Administratiunea:**
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.
**Pretiulu abonamentului:**
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28 franci.

Anulu XLI.

**Se prenumera:**
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
**Anunciurile:**
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

**Nr. 16.** **Dumineca, 26 Februariu|10 Martiu** **1878.**

## Pacea.

**Brasiovu,** 9 Martiu 1878.

„Pacea s'a subsemnatu!" Mii de telegrame, corespondentie, articole vestescu lumei acestu faptu. S'ar' crede, ca scirea, ca unu resbelu atatu de crancenu cá acel'a dintre Russi'a si Turci'a s'a finitu, ar'fi trebuitu se produca bucuri'a cea mai mare intre tóte popórele civilisate ale Europei. Din nenorocire, nu este asia. Puçini au fostu, cari s'au bucuratu, ce-i mai multi au primitu acea nuvela c'unu simtiu de neincredere, de displacere. De aci vine, ca toti se intréba: Ce va urmá dupa pace?

Dupa pace naturalmente n'ar' trebui se urmeze decatu numai o paciuita desvoltare a lucruriloru. Intrebarea aceea dér' nu ar' avé locu déca ar' predomni convictiunea in Europ'a, ca pacea russo-turcésca, care s'a subsemnatu la 3 Martiu in miculu orasiu chrestinescu San Stefano, situatu in departare cam de unu milu de Constantinopolu, contiene o solutiune multiamitóre a multu incurcatei cestiuni orientale.

Cu asemeni sperantie frumóse nu se mai amagesce inse nimenea. Cestiunea orientala este abia la inceputulu solutiunei sale si multa apa va mai curge pe Dunare in josu, pana ce va prinde radacina nou'a ordine a lucruriloru pe peninsul'a balcanica. Dér' unu faptu este necontestabilu: Pacea inchiaiata intre Russi'a si Turci'a inauguréza nou'a acést'a ordine. Dela diu'a subsemnarei acestei paci se va datá regenerarea Orientului europeanu.

Statele europene cu Françi'a in frunte luasera la 1856 caus'a Orientului in man'a loru si pe bas'a comunitatii de interesse ce aveau in orientu stabilisera principiulu comunei procederi la regularea destineloru popóreloru dela Dunare si Balcani. Dela 1870 incóce principiulu acest'a numai in forma s'a mai pastratu pana astadi, in fapta elu numai esiste.

Russi'a ajutorata de Germani'a a luatu singura in mana regularea lasamentului turcescu. Ea, poterea cea mai interessata in orientu, s'a facutu esecutoriulu testamentariu alu imperatiei musulmane.

Tiarulu tuturoru Russieloru a luatu dér' asuprasi a face impartiél'a, si romanulu dice fórte nimeritu, ca „cine imparte, parte'si face." Russi'a ar' fi resturnatu tóte esperientiele filosofiei omenesci, déca nu s'ar' fi silitu, cá la facerea pacii se'si asigure sie'si catu mai multe resultate, déca nu 'si-ar' fi cautatu de interessele sale proprie inainte de a se gandi la interessele altoru state.

Éca dér' cu puçine cuvinte caus'a neliniscirei, ce domnesce in Europ'a, cu tóte, ca s'a anuntiatu subsemnarea pacii, éca esplicarea intrebarii, ca ce va fi dupa acést'a. Fivoru multiamite marile poteri garante cu arangiamentulu dintre russu si turcu? Nu a uitatu Russi'a cumva la facerea pacii cu totulu de interessele Europei?

Ori-catu de multu ar' fi negligeatu Russi'a pe un'a séu alt'a din marile poteri, façia de care nu a luatu póte nici unu angagiamentu, carei'a nu avé a multiami nimicu, nu ar' fi pusu pe nimenea in uimire, toti ar' fi aflatu naturala acést'a procedere. Dér' unu micu statu esistá pe façi'a pamentului, de care Russi'a nu trebuia se uite nicidecumu, caruia ei datorea in gradu insemnatu successele réportate pe campulu de lupta, dela care nu a avutu decatu numai bine si care niciodata nu ar' fi potutu se-i faca vreunu reu — acestu statu era Romani'a.

Russii au ignoratu pe aliatii loru, caror'a le datorescu cea mai mare recunoscintia la facerea pacii si déca se credemu sciriloru respandite, voiesce chiaru a le calcá in peciόre interessele de viétia. Acést'a cruda procedere ni'lu arata pe russu in tóta golatatea lui, adeveresce tóte temerile ce esistau in privinti'a tendintieloru Russiei in Orientu. Pacea s'a subsemnatu, dér' ea nu multiamesce, decatu numai pe russi. O astfeliu de pace nu póte se fia durabila.

## Programulu partitului opositiunalu croatu.

S'apropia primavér'a si cu ea o noua campania opositiunala in Austro-Ungari'a. Pactulu dualisticu intre Austri'a si Ungari'a inca nu s'a inchiaiatu, provisoriulu continua si avemu prospectu de a ne bucurá inca multu timpu de binefacerile lui. Peste trei luni espira mandatulu camerei presente ungare, si se pare, ca in vederea noueloru alegeri s'a reorganisatu partitulu opositionalu croatu, care tientesce la modificatiunea pactului, ce l'a fostu inchiaiatu Croati'a cu Ungari'a la 1868 si care s'a revidatu inca odata la 1872, pe candu erá Lonyay ministru-presiedinte.

Pactulu croato-ungaru a avutu dér' pana acuma doue editiuni si opositiunea croata voiesce se-i prepare si a trei'a editiune. Croatii sunt ómeni practici, ei, cumu dice romanulu, „tacu si facu". Totudeauna, candu se apropia momentulu favorabilu, ei 'lu sciu intrebuintiá cu dibacia si resultatulu este: unu profitu catu de micu. Se multiumescu apoi si cu acest'a si-'si dicu, ca de alta ocasiune se voru profitá si mai multu. E lesne croatiloru, 'mi veti reflectá, ca-ci ei au mare sprijinu la curte, in armata si apoi 'si-au conservatu autonomi'a nationala, desi in modu mai restrinsu. Asia este, ei au fostu mai favorisati de sórte dér' cu tóte astea nu 'su multiamiti, voiescu totu mai multu. In privinti'a acést'a au potutu se invetie ceva si dela maghiari, cari acuma nu voru prea avé bucuria de scolarii loru. Destulu ca croatii dupace au tacutu multu timpu, credu astadi ca a sositu momentulu, cá se póta lucrá cu succesu pentru a trei'a reinoire a pactului. In timpuri estraordinarie crescu opositiunalii cá buretii din pamentu si astfeliu, spera si Dr. Makanec cu ai sei ca partitulu opositiunalu va ajunge la maioritate in camer'a croata si dalmatina si ca va reusi a restabili integritatea regatului triunitu si a modificá pactulu croato-ungaru in sensulu unei perfecte paritati cu Ungari'a. Partitulu opositiunalu croatu s'a constituitu sub conducerea lui Dr. Makanec si a publicatu in „Primorac" urmatoriulu programu:

1. Integritatea regatului triunitu trebuie érasi restabilita si partitulu intetiesce prin urmare incorporatiunea granitiei militare, a Dalmatiei si a Fiumei. 2. Numai diet'a regatului triunitu astfeliu restabilitu póte se inchiaie contracte valide pentru tiéra; acést'a dieta va desbate, respective va modificá pactulu ungaro-croatu. 3. Partitulu tientesce prin urmare la o astfeliu de modificatiune a pactului acestui'a, care va face, cá Croati'a se aiba totu aceeasi positiune façia de Ungari'a, cá acést'a façia de Croati'a. 4. In afacerile interne partitulu va desvoltá o activitate pentru reforme liberale. 5. Partitulu sustiene asemeni silintie reformatorie, ce se voru aretá in sinulu poporului croatu si combate tendintie contrarie. 6. Constitutiunea din Decembre si pactulu ungaro-croatu este consideratu de catra partitu cá unu status quo, care va trebui se fia modificatu in sensulu atinsu si adusu in consonantia cu dreptulu de statu alu tierii. Pana atunci inse partitulu numitu va fi punctulu de manecare si directiv'a pentru indatoririle positive de dreptu de statu. In casu inse, candu acestu partitu ar' ajunge a avé maioritate in camer'a dalmatina séu in cea croata, va considerá restabilirea integritatii si a continuitatii de dreptu cá o conditiune sine qua non pentru participarea la desbaterile parlamentare. 7. Partitulu se va stradui in camera atatu, catu si afara din ea int'r'acolo, cá legile se fia esecutate impartialu si cá binele moralu si materialu alu poporului se fia inaintatu.

## Press'a francesa si Romani'a.

Pana mai eri alaltaeri diuariele francese cu prea puçina esceptiune combateau aspru participarea activa a Romaniei la resbelulu de façia si se parea unu momentu ca Francia a incetatu de a mai fi pentru Romani'a ceea ce a fostu: protectorea poporului latinu dela Dunare in bine si in reu. In adeveru ca francesii erau prea preocupati de propriele loru necasuri si neintielegeri interne, decatu cá se se póta ocupá mai cu deadinsulu de caus'a Romaniei. Ei, decandu au trebuitu se renuntie la rolulu conducatoriu in Europ'a, se pórta cu-o reserva estraordinaria in cestiunile politicei esterne. De unu timpu incóce inse vedu, ca nu este bine a stá prea la o parte, ca sunt mari interesse in jocu si Françi'a nu trebuie se fia cea din urma, care se 'si redice vocea in viitoriulu congressu. Se facu incercari spre a se indrumá o intielegere intre fractiunile parlamentarie façia cu pericolulu din afara. Este dér' interessantu, ca totu intr'unu timpu s'a schimbatu opiniunea publica in Franci'a cu totulu in favorulu Romaniei. Francesii admirau vitéji'a soldatului romanu, dér' erau preocupati de ide'a, ca romanii au luptatu numai pentru russi, ca se voru face si pe viitoriu vasalii Russiei. Astadi ei sunt de alta opiniune. Energic'a atitudine a guvernului si parlamentului romanu si a tierii in cestiunea Basarabiei a facutu cea mai buna impressiune in Franci'a. Nici unu francesu nu se mai indoiesce astadi in aceea, ca romanii voiescu a'si indeplini cu sinceritate missiunea, ce le-a increditu'o Europ'a si ca au poterea fisica si morala de a fi unu zidu aperatoriu in Orientu. Astadi press'a francesa invóca pentru acést'a tiéra protectiunea Europei, ce o merita in urm'a atitudinei sale resolute si vitejesci.

„La Presse" din Parisu scrie urmatóriele: „O telegrama ne a vestitu, ca fortaréti'a Vidinului avea se fia desiertata de turci si ocupata nu de russi, ci de romani. Acést'a satisfacere guvernului principelui Carolu va fi dobandit'o nu fora ostenéla si fora mari silintie. In adeveru, russii uita adi cu deseversire serviçiele ce li s'au adusu de aliatii loru; uita staruinti'a, cu care facura apelu la concursulu armatei romane, cá se fia in stare de-a se mantiené in positiunile loru din giurulu Nicopolei, dupa grozav'a infrangere dela 31 Iuliu. Uita cu deseversire érasi, ca numai, multiamita silintieloru romaniloru, infioratórea macelarire dela 13, 14 si 15 Septembre ordonata spre a se serbatori aniversarea imperatului Alecsandru, nu remase fora resultate. Russii fura pretutindeni respinsi in ale trei dile, cu perderi imense, pe candu romanii pusera man'a pe o reduta ce deveni in urma bas'a operatiuniloru, care incetulu cu incetulu adusera caderea Plevnei.

„Departe de a fi recunoscatori aliatiloru pentru aceste serviçie incontestabile, russii se pórta adi mai totu atatu de aspru catra romani, cá si in privinti'a turciloru. Se scie cu ce inderetnicia Tiarulu staruesce se i-se reintórca Basarabi'a, astfeliu incatu principatulu va fi intreprinsu o campania victoriósa pentru cá se ajunga a fi desmedulatu. In afacerea Vidinului, cá si in cestiunea Basarabiei, russii au aretatu acelasiu dispretiu pentru bunulu dreptu alu aliatiloru loru.

Vorbindu apoi de luptele romaniloru dela Vidinu, dice: Romanii platira aceste fapte de vitejia cu perderea a mai multoru sute de soldati, dér' diferitele loru incercari fura incoronate cu unu astfeliu de succesu, in catu comandantulu turcu din Vidinu negotiá dejá cu generalulu romanu in vederea unei predari, candu de odata se subsemná armistitiulu. Déca acést'a subsemnare ar' fi mai intardiatu macaru cu doue séu trei dile, romanii ar' fi ocupatu cu garnisóne Vidinulu in poterea dreptului de resbelu si prin faptulu cuceririi. Dér' russii, arogandu-si dreptulu de a tratá si in numele aliatiloru loru, stipulasera, cá tóte fortaretiele de pe Dunare se fia in manile russiloru. Prin urmare se pregateau se faca a intra o parte din armata in Vidinu cá si in Rusciucu si se arboreze

imperialu in acésta cetate cucerita noue parti din diece cu pretiulu sangelui romanu. D. Bratianu, presiedintele consiliului de ministri, protestà susu si tare. Densulu amintì angagiamentele Russiei de a dá Romaniei tóte forturile de pe tiermii Dunarei; principele Carolu tramise depesia preste depesia la cartirulu generalu alu marelui duce Nicolae si la St. Petersburgu. Acésta atitudine otarita pare c'a fostu incoronata de unu succesu relativu, pentru-ca armat'a romana va poté se intre in laintrulu Vidinului. Intrebamu inse pe toti ómenii de buna crediutia déca procederea Russiei in privinti'a Romaniei e óre procederea unui mare statu pretinsu cu simtieminte cavalerescì in privinti'a unui aliatu, care, cu tóta inferioritatea'i teritoriala si numerica, a sciutu se faca serviçie in impregiurari cu totulu dificile ? Si ce ar' trebui se se prevédia pentru viitoriu, déca Europ'a ar' lasá cá Russi'a se lucredie dupa planulu ei ?"

---

## Revist'a diuariloru romane.

Cetimu in „Romanulu" :

„A spune, ca Domnulu Romaniloru 'si-ar' puté parasi tronulu in façi'a pericolului, este o necuviintia in contra careia toti Romanii au protestatu din tóte puterile, impreuna cu organele de publicitate de la noi care, semnalandu aceste calomnii, au fostu unanime in a le respinge cu indignare.

„In ceea-ce s'atinge, ca ingeniarii romani au studiatu séu studia Dobrogi'a, 'acést'a este érasi una din acele calomnii, pe care cu desgustu le respinge natiunea. Catu pentru strainatate, va fi de ajunsu — cá se nimicésca si-acésta calomnia — dechiararea ce chiaru mai de una-dî facù guvernulu in Senatu, ca nici nu s'a ganditu se tramitia pe cineva cu scopu d'a studiá Dobrogi'a si ca nimeni nu póte admite unu singuru momentu, ca ea s'ar'puté primi de Romani, in schimbulu districteloru din Basarabi'a.

„Este asemenea o stupida calomnia chiaru banuiél'a, ca Romanii ar' fi atatu de copii, in catu drepturile loru cele mai temeinice se si-le sustiena prin turburari séu vrajbe intestine. Reu de totu facu dér' cei cari mai cutéza chiaru acumu se mai siuiere calomni'a, ca poporulu romanu este o turma servila, careia oricine i-ar' puté impune cá stapanu instrumentele sale cele servile. Astadi lumea tóta a vediutu c'acestu poporu simte, cugeta, voiesce si scie a-si sustiené vointi'a, chiaru cu pretiulu sangelui seu. La lucru dér', la lucru cu totii, cu linisce si cu taria, cá se putemu se ne implinimu mai bine si mai curendu marea missiune ce gintea, simtiemintele cele nobile si virtutea au desemnatu natiunii romane in Oriinte. O singura nenorocire avea poporulu romanu, si nenorocire mare, din care decursera tóte relele cate ilu napadira. Acea nenorocire a fostu, ca perduse increderea in puterea, in vigórea lui. Dér' cu sangele seu, isi redobandi consciinti'a despre elu insusi, si d'acumu sórtea lui este asicurata in contra ori-caroru incercari de cuceriri si de robia, via ele din afara, via ele din laintru. Acestu adeveru ilu cunósce acumu si Europ'a si opiniunea publica se intórce pe tóta diu'a in favórea Romaniloru. Noi staruimu si acum a sperá, ca cererea Basarabiei s'a facutu de catra partit'a reactiunaria din Russi'a, ér' nu de catra cealalta partita, in capulu careia este Imperatorele Alesandru."

Relativu la subsemnarea pacii scrie „Romani'a libera" :

„S'a subsemnatu in fine multu dorit'a pace. Acumu e anulu, Turci'a trufasia si haina, nevoindu se-si intieléga propriele interesse si infruntandu cu nesocotintia consiliele Europei, respingea atatu minimulu cereriloru conferintiei catu si platoniculu protocolu dela Londonu, care lasá totulu la bun'a chibzuintia a guvernului otomanu, luandu numai actu de declaratiunile sale. Astadi, Turci'a sdrobita si sleita de puteri, este nevoita se primésca, cu anim'a strinsa de dorere, niscè conditiuni grele, niscè conditiuni nimicitóre, pentru a puté scapá o particica din marele seu imperiu europeanu. Nenorocita Turcia! de acumu inainte vei servi numai de esemplu stateloru conduse de ambitiuni nesocotite.

„Dér' pacea a venitu. O sórte noua se pregatesce crestiniloru din peninsul'a balcanica; o sórte mai buna, ca-ci li se va dá dreptulu de a se guverná prin ei insisi. Russi'a este vesela, ca scopulu seu este ajunsu. Crestinii din Turci'a potu fi de asemeni veseli, ca-ci, de si ruinati pentru multu timpu, ei voru respirá aerulu Balcaniloru fara frica de jataganulu basibuzucului, ei voru puté avé o casa, o familia, unu petecu de pamentu.

„Din nenorocire nu putemu luá si noi parte la ospetiulu veseliei. Amu muncitu, amu luptatu, am jertfitu multu sange alu voiniciloru tierii, spre a aduce acést'a di de serbatóre multu incercatiloru Bulgari, si buniloru nostri aliati de odinióra . . . Sudorile nóstre inse sunt uitate, si aceia cari in timpu de patru luni de primejdia ne imbraçisiau fratiesce, ne multiumiau cu recunoscintia, ne fagaduiau o vecinica aducere aminte, privescu cu o cautatura dusmana lacrimile nóstre, dupa ce cu o neiertata dibacia ni le-au pricinuitu. Dér' destepetarea s'a facutu.

„Cu tóte acestea vomu bine-cuventá pacea si vomu dori, cá ea se domnésca neintreruptu in Orientu, pentru fericirea nedreptatitiloru nostri vecini. Déca nu o potemu primi si noi cu cantece de veselia, cu iluminari si cu entusiasmulu unui poporu, care a lucratu la intemeiarea s'a, caus'a nu suntemu noi. Amu crediutu, amu jertfitu pentru aliatii nostri, caror'a guvernulu romanu nu le-a cerutu nimicu in schimbu, de catu pastrarea bunuriloru nóstre; amu primitu cu braçiele deschise, cu anima prietena armatele russesci, pe imperatulu Alecsandru si august'a familia; ne-amu bucuratu si ne-amu intristatu impreuna cu densii, ca-ci priveamu cu aceiasi ochii situatiunea Orientului. Dorerósa a fostu ór'a desamagirei... Astadi russii banchetéza triumfurile loru, ér' noi, aliatii din momentulu primejdiei, citimu tristi, inveluiti in resemnare si cu o slaba radia de sperantia in dreptatea Europei, inchieiarea pacei. Si cumu se nu fimu astfeliu, candu odata cu vestea acestui faptu, intalnimu in organulu diplomatiei russesci, tiparitu in Bruxelles, urmatórele cuvinte de amaratiune:

„Nu se póte admite, — dice „Le Nord", — ca d. Bratianu se fi propusu cu seriositate argumentulu, cumu-ca la Livadi'a principele Gorciacoff respinsese idea unei revindecari a Basarabiei romane. Candu d. Bratianu conferi cu cancelariulu Russiei la Livadi'a in cursulu tómnei lui 1876 nimeni nu se gandea la unu resbelu (?), si proclamarea independentiei Romaniei erá totu asiá de puçinu prevediuta cá si eventualitatea unei retrocesiuni a Basarabiei. Intre conferinti'a dela Livadi'a si momentulu actualu, s'au petrecutu evenimente, de cari d. Bratianu, ni se pare, ca prea usioru face abstractiune.

„Catu despre conventiunile russo-romane din Aprile 1877, pe cari le invóca ministrulu romanu in contr'a retrocesiunei Basarabiei, acelea erau intemeiate pe acestu principiu: „ca Romani'a nu va luá de locu parte la resbelu, si „ca va pastrá situatiunea internationala, ce-i erá statornicita „prin tractatulu dela Parisu."

„Nu este trebuintia de o lunga argumentatiune spre a demonstrá, ca situatiunea, la care se aplicau conventiunile din Aprile, a fostu cu totulu transformata de insasi Romani'a, in diu'a, in care ea 'si-a proclamatu independinti'a. „Este de ajunsu a se opri cineva unu momentu la urmarile „ce ar' avé pentru Romani'a aplicarea integrala a tractateloru din Aprile", spre a se convinge, ca guvernulu romanu nu póte cugetá seriosu la invocarea conventiuniloru in starea actuala de lucruri."

„Romanulu" respunde, in urmatoriulu modu la argumentele, prin cari „Le Nord" cauta a legitimá calcarea conventiunei incheiate la 4/16 Aprile intre Romani'a si Russi'a:

„Unu cetatianu trece pe podulu gârlei. Aude unu strigatu; se uita, vede unu omu intr'o vultóre, sare in apa, ei da mana de ajutoriu si esu amendoui la malu. Ajunsu aci cetatianulu vede, ca omulu carui'a i-a datu ajutoriu fratiescu, este chiaru acel'a, carui'a i-a fostu inchiriatu o parte din cas'a lui, si pléca acasa amendoi multiumiti, unulu de altulu. Peste cateva dile vine terminulu pentru plat'a chiriei conformu contractului; proprietariulu cere plata, chiriasiulu ei respunde: — Nu mai suntu datoru se'ti platescu. — Pentru ce? — Fiindu, ca invoiéla nóstra a fostu se 'mi dai cu chiria o parte din cas'a dumitale. — Ei bine, nu ti-amu datu-o? — Da, mi-ai datu-o: inse candu amu facutu contractulu a fostu vorba de cas'a ce aveai, si dumnéta in acestu intervalu ai mai cumperatu o casa. Mai este ceva: Candu amu facutu contractulu era intielesu, ca dumnéta vei stá in odaile dumitale si eu voi ocupá pe cele inchiriate. Dumnéta inse ai esitu din odai, ai saritu in apa si espuindu-ti viétia ai venitu si mi-ai datu o mana fratiésca, candu eramu intr'o vultóre; deci singuru ti-ai calcatu contractulu; deci nu-ti mai datorescu chiri'a stipulata. — Asia este c'acestu argumentu alu chiriasiului nu póte provocá decatu surisulu? Si cu tóte aceste citimu o argumentare camu de feliulu acest'a intr'unu diaru din cele mai serióse, in diarulu Le Nord de la 1 Martiu."

Totu relativu la pace scrie „Telegraphulu":

„Dupa catu vedemu in depesiele ce publicamu si dupa catu aflamu, cu tóte, ca amu fostu o putere beligeranta, cu tote ca armat'a nóstra a opritu desastrulu armatei russe, cu tóte ca mii de ómeni si-au sacrificatu viati'a in giurulu Plevnei, Rahovei si Vidinului, cu tóte acestea noi amu fostu esclusi de la inchieiarea pacei, nu se pomenesce in conditiunile de pace despre noi de catu in aceste cuvinte: „Bulgari'a va coprinde Varn'a, Kiustengea, precumu si Dobroge'a cu Delt'a Dunarei, pe care Russi'a doresce a le schimbá cu Basarabi'a."

„Dupa ce ni s'a tagaduitu unu dreptu, care ilu aveamu, de a tratá si noi cu celu invinsu, apoi tóte sacrificiile nóstre remanu tacute in tratatulu de pace, tóte pagubile nóstre se uitu si nu se aréta de catu totu fatal'a dorintia a luarii Basarabiei. Ce, Russi'a crede, ca nu va mai avé trebuintia de noi alta-data, cá se ne umilésca astfeliu, se ne ranésca in asemenea chipu amorulu nostru propriu? Crede óre ca nemultiumirea éu mai bine ur'a unui poporu, ori catu aru fi elu de micu, nu póte se'i faca reu? Se'si aduca aminte de 1854. Se cugete seriosu, ca-ci ingratitudnea este crim'a cea mai mare din tóte. Omoritoiulu este criminalu, ca a omoritu unu omu. In[illegible]ulu este criminalu, ca omóra simtiementulu recunosc[illegible]."

„Dorobantiulu" vorbindu despre telegram'a din Parisu, care comunica conditiunile pacii, dice: „Intru catu ne privescu pe noi aceste conditiuni, dovedescu inca odata, catu e de adeveratu proverbiulu: „pe cine nu lasi se móra nu te lasa se traiesci." Pretensiunile absurde, nelegitime si imorale ale Russiei au devenitu mai mari. Din ele resulta nu numai, ca ea inca staruiesce a i se inapoiá Basarabi'a, ci si ca a facutu pe Turci'a a cedá Bulgariei Delt'a (gurile) Dunarei, acordata noua prin tratatulu dela 1856 si stapanita pana acuma fora dreptu de catra turci. Aceste conditiuni facu se cada cu totulu masc'a." —

---

## Conditiunile de pace.

O multime de versiuni circula despre aceste conditiuni. Unu biurou telegraficu voiesce se fia mai bine informatu cá celalaltu. Adeverulu inse este, ca pana nu se va publicá tecstulu oficialu alu tratatului de pace nu se potu cunósce esactu conditiunile ce le contiene. Pana acuma inse anglesii au fostu mai bine informati de catu toti ceilalti, de aceea reproducemu si noi aci datele ce le aduce „Reuter's Office" din Constantinopolu despre tratatulu de pace:

„Contractulu este inchiaiatu sub titululu: „Preliminarie ale pacii" si contiene 29 de articule dintre cari primele se refera la Muntenegru, Serbi'a, Romani'a, si Bulgari'a. Desdaunarea s'a stabilitu cu 1410 milióne ruble, dintre cari 1100 milióne sunt acoperite prin cessiunile de teritoriu in Asi'a, ér' 310 milióne sunt inca a se plati; despre terminulu si conditiunile platii nu s'a stipulatu nimicu, se dice numai, ca guvernele contractante se voru intielege mai tardiu asupra modalitatiloru platii. Bulgari'a se va margini de riulu Karasu si se va estinde peste totu litoralulu lui de ostu paua la Varn'a si pana la Pirot, care va remané la Bulgari'a. Serbi'a capeta Spenica, Novi-Bazar si Vranja; Muntenegrulu cuprinde Antivari, Podgoriti'a, Spuz si Niksich. Se va construi unu drumu militariu pentru comunicatiunea postala si telegrafica si pentru transportulu trupeloru. Mohamedanii se potu reintórce in Bulgari'a; déca in timpu de doui ani nu 'si voru regulá averea, proprietatile loru se voru vinde in folosulu fondului pentru veduve si orfani. Materialulu de resbelu alu fortaretieloru bulgare remane proprietate a Turciei. 50,000 russi voru ocupá pe unu timpu de duoi ani aprocsimativu Bulgari'a, se voru sustiené din budgetulu tierii pana atunci, pana va fi formata militi'a bulgara si remanu in comunicatiune cu Russi'a prin Romani'a (?!) si prin porturile marei Negre, Varn'a si Burgas; despre ocuparea Erzerumului si a Trapezuntului nu se face amintire; — Romani'a se imputernicesce a'si formulá directu pretensiunile de desdaunare — Serbi'a si Muntenegrulu nu primescu desdaunare in bani. — Darile restante din Herzegovin'a si Bosni'a nu se voru mai plati (Turciei); Veniturile acestoru tieri pana la anulu 1880 voru servi pentru a desdauná jertfele insurectiunei, reclamatiunea austro-ungara si pentru alte trebuintie locale. — Strimtorile marei remanu libere pentru navigatiune. — Russi'a

capeta Dobrogi'a numai, cá se-o dé in schimbulu Basarabiei. — Certele confiniairie turco-persiane se voru regulá in curundu. Contractulu, care se va ratificá dupa 14 dile este obligatoriu dela dat'a subscrierii. Nu se face inse intr'ensulu amintire de ratificatiune prin congressu, de capitulatiuni si de alianti'a russa turcésca. — Comisari russesci, turcesci si bulgaresci voru regulá tributulu Bulgariei. — Herzegovin'a si Bosni'a primescu reformele stabilite de conferenti'a din Constantinopolu — Thessali'a si Epirulu voru fi organisate cá Cret'a in an. 1868 — Calugarii russesci dela muntele Athos se voru bucurá si de aci inainte totu de aceleasi privilegie. — Russii voru evacuá teritoriulu ocupatu din Europ'a in timpu de trei luni. Asi'a o voru evacuao in timpu de siese luni. — Dreptuṙile comissiunei Dunarene la Sulin'a remanu intacte; Pórt'a e provocata a restabili navigatiunea pe cheltuiel'a s'a."

Aceste sunt lineamentele principali ale tractatului de pace, cumu ni le comunica biuroulu telegraficu anglesu. Datele lui „Reuters Office" nu consuna cu cele ale foiloru parisiane in tóte punctele, cu tóte aceste ni se paru mai aprópe de adeveru. Din tóte inse nu resulta nici unu bine pentru Romani'a! —

## Din replic'a dlui Cogalniceanu

la respunsulu interpelantului Dimitrie Ghic'a in siedinti'a dela 13. Febr. v. reproducemu partea din urma referitória la atitudinea si la relatiunile guvernului romanu cu cabinetele mariloru poteri si in deosebi cu alu Austro-Ungariei:

„Ni se mai dice unu cuventu greu, acel'a, ca suntemu reu vediuti in strainatate, ca nu inspira incredere si consideratiune tramisii nostri in afara! Am onórea de a afirmá dlui Dimitrie Ghic'a, ca nu este astfeliu; sunt prea micu, nu este meritulu meu, pentru cá se primescu laude esclusive, dér' vinu a ve spune, ca suntemu datori energiei si patriotismului tierei si mai alesu sangelui, nu a 15 mii de romani, ci a 5—6 mii, acestora datorimu, ca nici odata, nici odata, o repetu, Romani'a nu a fostu mai susu pusa in stim'a poteriloru europene, cá astadi. (Aplause.) Si tocmai acea potere, care se aréta, ca ne ar' fi ostila, acea potere, care are interesse vitale, in acésta tiéra, acésta potere potemu declará, ca are cea mai deplina incredere in noi, in guvernulu nostru; si sciti pentru ce are acésta incredere? O are pentru-ca amu fostu leali catra dens'a, pentru-ca ne amu tienutu tóte angagiamentele ce amu luatu catra dens'a.

In momentulu ce a trecutu armat'a russésca in tiéra, m'am dusu la Vien'a; ca-ci déca Russi'a cá vecina are interesse in tiér'a nóstra, apoi este si cealalta vecina Austro-Ungari'a, care are si ea interesse la Dunare; si am aretatu totu ce socoteamu, totu ce vremu a face. Am facut'o acést'a, pentru-ca in cestiunea tieriloru dela Dunarea de josu, am convictiunea, ca in viitoriulu congressu glasulu Austriei va fi celu mai ascultatu. Apoi unde se vede nepriceperea, incapacitatea, pe ce se sustiene, ca nu insuflamu incredere, si ca guvernulu austro-maghiaru, mai multu de ori-care, nu crede in noi? Acést'a nu esista, pentru-ca nu am ascunsu nimicu, pentru-ca nu am facutu unu pasu fora a aretá ce voiamu si unde voiamu! A fostu vorb'a, ca voiamu se declaramu pe Domnu de rege. Austri'a 'mi-a facutu onórea de a-mi spune, ca acestu titlu in sine nu avea nimicu importantu, dér' ca póte in momentele actuale ne va atrage dificultati pentru alte interesse mai importante; si atunci amu respunsu; garantezu, ca titlulu de rege nici se va pronuntiá, si asiá a si fostu. A fostu érasi frici séu ingrigiri, cumu-ca noi amu vrea se intindemu dominatiunea nóstra pe malulu droptu alu Dunarei, in spre Vidinu; si érasi am liniscitu aceste frici. Noi de secole amu traitu bine cu serbii si cu bulgarii. N'avemu ce face in Vidinu! A mai fostu si o alta preocupare, acee'a adeca, déca vomu merge cu armatele russiene pana la Adrianopolu. Amu respunsu, ca noi eramu otaríti a margini operatiunile nóstre militare numai de-a lungulu Dunarei, pentru aperarea tierei nóstre, pentru revindecarea drepturiloru nóstre. Si erasi ne amu tienutu de cuventu.

Déca dv. credeti, ca totusi politic'a nóstra a fostu duplica, veniti cu dovedi si aretati-ne duplicitatea nóstra! Aretati-ne, ca Europ'a este in contr'a nóstra. Noi sustienemu din contra, ca nu este asiá; noi sustienemu, ca nici Austro-Ungari'a, nici Russi'a nu face cestiune de persóne; prea puçinu le pasa, cine sunt pe aceste banci, ele nu se uita de catu la fapte! Dá, suntemu in dreptu de a sustiené, cumu-ca de vreme ce amu fostu leali, nu potemu se fimu reu priviti! Din contra, cá tóte guvernele leale inspiramu incredere si suntemu stimati! Dér' Russi'a, ne intrebati? A! dá! astadi suntemu intr'unu conflictu cu Russi'a, asiá este, v'amu spus'o cu franchetia, tocmai cá se scie tiér'a. Dá, Russi'a ar' voi se-i damu Basarabi'a si noi nu potemu face acést'a. Dér' ce voiti dv.? Se-i declaramu resbelu? Se ne apucamu la cérta cu-o natiune, pe care astadi Europ'a intrega este silita s'o respecteze, s'o crutie.

Ei bine, ve mai repetu intrebarea: In façi'a acestei stari de lucruri ce voiti se facemu si ce ati face d-vóstra, de catu cu intielepciune, cu firmitate, cu patriotismu, a dice si a respunde cumu amu si respunsu: „Non possumus?" Dér' déca va urma Russi'a a fi totu maniósa, cumu s'o impacamu? Spuneti-o dv. Se damu Basarabi'a? Nu! alta cérta intre Russi'a si noi nu esista. Russi'a primesce independenti'a nóstra, chiar' o cere, Russi'a primesce se ni se dé despagubire! Pentru neintielegere intre noi si Russi'a in privinti'a Basarabiei va otari Europ'a! Incapacitate este aci vorbindu si lucrandu asiá? Déca aveti alta opiniune, spuneti-o pe façia; nu ve marginiti a acusá. Spuneti ce voiti? Voiti se declaramu resbelu? Dér' atuncea acést'a nu privesce pe d. ministru de esterne, ci pe ministru de resbelu si mai cu séma pe capulu cabinetului, pe principe. Politic'a de resbelu in contr'a Russiei, 'mi pare, ca voiti d-vóstra! Si atunci ve declaru, ca nu va mai fi nevoe de a fi tacsatu acumu la batranetie de incapabilu de catra principele D. Ghic'a; fiti incredintiati, ca in acea di me voi dá eu singuru josu dupa acésta banca; ca-ci asi fi unu Don Chichotte! Sunt deprinsu a-mi dá demissiunea si fora a asteptá cá altii se mi-o céra, candu voiu avé convictiune, ca interessele tierei ceru retragerea mea! (Aplause.)

## Cartea verde a Romaniei.

Ministeriulu afaceriloru straine a impartitu Cartea Verde. Ne credemu detori a face publicului nostru o scurta dare de séma despre documentele ce contiene acésta colectiune, care incepe de la 22 Augustu 1876 si se finesce la 11 Septembre 1877.

Aceste documente suntu impartite in trei capitole: 1. Situatiunea Romaniloru in Turcia. — Constitutiunea otomana. — 2. Inapoiarea gureloru Dunarei. — 3. Independinti'a Romaniei, resbelulu cu Turcia, violarea cruceirosie de catre armatele otomane.

**CAPITOLULU I. Situatiunea Romaniloru in Turci'a. — Constitutiunea otomana.**

1. Unu reportu alu generalului Ghic'a, care se plange ministrului de esterne de positiunea echivoca, in care sta agentì'a romana la Constantinopole si de necontenitele greutati ce intimpina in protectiunea supusiloru romani, „cari depindu mai multu de capriciulu autoritatiloru musulmane, de catu de Agentia."

2. O telegrama a generalului Ghic'a, prin care comunica guvernului promulgarea constitutiunei otomane si a articolului 7 privitoriu la Romani'a.

3. O telegrama a dlui N. Ionescu cerendu esplicari in acésta privintia.

4. O circularia a dlui N. Ionescu catra agentii romani pentru a denuntia guverneloru straine atingerea facuta drepturiloru Romaniei de Constitutiunea otomana.

5. O telegrama a generalului Ghic'a, care transmite guvernului respunsulu lui Savfet-pasia, ca art. 7 privesce si pe Romani'a, Serbi'a si Egiptulu.

Unu reportu alu generalului Ghic'a, care repeta cu mai multe amenunte cele dise in telegram'a de mai susu si care dice, ca Savfet-pasia in cursulu convorbirei a afirmatu, ca „Romani'a face parte integranta de imperiulu otomanu, si, mai multu, este o provincia a imperiului." (22 Dec.)

7. O telegrama a dlui N. Ionescu care, in numele guvernului, declara ca afirmatiunea lui Savfet-pasia este de natura a aduce cea mai grava atingere drepturiloru seculare alu Romaniei, si ca guvernulu protesta in modulu celu mai formalu in contra violarii drepturiloru tierei garantate prin tractate. „Responsabilitatea si consecintiele unei violari atatu de flagrante, adauge ministrulu, cadu cu totulu asupra guvernului otomanu, care a ruptu legaturile, pe cari Romanii au sciutu totdeuna se le respecte." (22 Dec.)

8. O telegrama a dlui Degré, agintele diplomaticu dela Berlin, anunciandu ca guvernulu germanu recunósce legitimitatea protestariloru guvernului romanu in ceea ce privesce art. 7 si ca a insarcinatu pe ambasadorulu seu la Constantinopolu se esamineze cestiunea. (24 Dec.)

9. O telegrama a generalului Ghic'a anuncia, ca toti representantii puteriloru garante au gasitu naturale demersulu guvernului romanu, afara de Sir Elliot, care a aretatu cu totulu acelési vederi cá Pórt'a. (26 Dec.)

10. O telegrama, prin care generalulu Ghic'a comunica guvernului retractarea lui Savfet pasi'a, care recunosce in fine, ca „Sublim'a Pórta n'a avutu intentiunea d'a lovi directu séu indirectu in situatiunea Principateloru-Unite, precumu ea resulta din tractate" si „ca constitutiunea este unu actu internationalu, care aru poté se schimbe efectulu tratateloru". Dér' Savfet pasi'a repeta, in declaratiunea s'a, ca Romani'a face parte integranta din imperiulu otomanu. (26 Dec.)

11. O telegrama, prin care guvernulu Ghic'a anuncia, ca a inmanatu protestarea guvernului romanu representantiloru puteriloru garante, si ca n'a avutu se sustiena legitimitatea ei de catu in contra ambasadorului anglesu, care a sustienutu interesele Portii cu o ardóre mai multu de catu otomana. (27 Dec.)

12. O telegrama a dlui N. Ionescu cerendu, ca Pórt'a se declare formalu, ca Romani'a nu este coprinsa in provinciile otomane si ca legaturele ce ea are cu Turci'a aterna numai de vechiele capitulatiuni. (29 Dec.)

13. O telegrama a dlui Siendrea, prin care aréta, ca ambasadorii straini la Paris credu, ca calificarea „provincia privilegiata" aplicata Romaniei nu este corecta. (29 Dec.)

14. Unu reportu alu dlui Siendrea, prin care esplica cele contienute in depesi'a de mai susu si care repeta o convorbire ce a avutu cu Sadyk pasia, in care ambasadorulu otomanu a declaratu, ca din parte-i era pentru aceea, cá se se recunósca independinti'a absoluta a Romaniei si constituirea ei in statu neutru. (30 Dec.)

15. Unu reportu alu dlui Gheorghian despre convorbirea ce a avutu la Rom'a cu comitele Tornelli insarcinatu cu afacerile straine, in lips'a dlui Melegari, bolnavu. D. Tornelli a declaratu, ca tratatele escludu denumirea de suveranitate completa revendicata de Pórta si a consiliatu, ca Romania se urmeze a'si dobandi deplin'a independintia castigandu, dupa cumu a inceputu, unulu catu unulu tóte drepturile ei. (31 Dec.)

16. O telegrama a generalului Ghic'a anunciandu, ca Savfet pasi'a a declaratu, ca nu póte face declaratiunea ce i se cere de guvernulu romanu. (1 Ianuariu.)

17. O nota a agentului romanu la Constantinopolu catra Pórta, prin care cere o declaratiune formala conforma cu dorintiele esprimate de guvernulu romanu. (Va urmá.)

## Diverse.

(Miseri'a pe Campia) a luatu dimensiuni inspaimentatórie. Unu proprietariu din Mociu de lenga Clusiu scrie lui „Bistritzer Wochenschrift", ca la mosi'a lui venu cate 10—20 tierani pe di, rogandu-se de elu in genunchi, se le ajute, ca-ci déca nu, ar' trebui se péra de fóme. Ei si-au vendutu vitele de multu spre a 'si cumpará cu banii ce-i luara pe ele, bucate pentru hran'a de tóte dilele. Acuma nu mai au nimicu afara de pamenturi, ca nimenea nu mai voiesce se le cumpere si ar' trebui se mérga la cersite cu familie, déca nu le ar' ajutá s. c. l. Si acesti tierani sunt inca dintre aceia, cari posedu mai multu pamentu si cari inainte cu cativa ani traieau in bune giurstari economice. — Nu scimu incatu póte se fia esagerata acést'a descriere, dér' ne tememu, ca ea nu spune decatu tristulu adeveru, ca-ci dupacumu aflaramu si in alte parti ale Transilvaniei ear' mai cu séma in Tiér'a oltului miseri'a tieranului a ajunsu la culme. Ce face guvernulu spre a delaturá pericolulu unei fómete infricosiate in tiéra la noi? Ce mesuri a luatu séu are de cugetu a luá spre a ameliorá trist'a situatiune a unei mare parti a poporatiunei tierii? Eata unu obiectu de interpelatiune pe catu de urgentu, pe atatu de gravu. Ilu recomendamu cu tot'adinsulu parintiloru patriei din Budapest'a.

(Moldován Gergely protectoru alu „strinsurei" dela Alb'a-Iuli'a?) In processulu intentatu de catra dd. advocati: Cosieriu, Dr. Ratiu si Piposiu contra redactorelui lui „Kelet" d. Carolu Békésy si contra lui Csávásy — de care facuramu amintire in Nr. trecutu — a sustienutu d. Békésy, ca pe pretinsii membri romani ai „strinsurei" (adunarei politice), despre care mintise correspondintele lui „Kelet", ca s'ar' fi tienutu in Alb'a-Iuli'a, „i-au luatu in aperare si Moldován Gergely in „Magyar Polgár." Audi Dta! faimosulu inspectoru de scóle ungurescu se fia protectoru alu „strinsurei" din Alb'a-Iuli'a. D. Moldován Gergely simtiendu gravitatea asertiunei dlui Békésy si nevoindu a fi suspitiunatu, ca ar' fi luatu parte mediatu séu imediatu la acea „strinsura", s'a grabitu a declará in fói'a s'a „Magyar Pólgár" din Turd'a, ca pe timpulu acel'a a disu atatu catra redactorele lui „Kelet", catu

si in „Magyar Polgár“, ca atunci nici nu a potutu recunósce de credibile si temeinice datele lui „Kelet“ relative la „striusura“, deórece tocmai in acea di si in dilele urmatórie candu se dicea, ca s'ar' fi tienutu „strinsur'a“ din Alb'a-Iuli'a sub presedinti'a lui Dr. Ratiu, s'a intelnitu cu acest'a mai de multe-ori in Clusiu si nu se potea cá Dr. Ratiu se se afle intr'unu timpu la Clusiu si la Alb'a-Iuli'a. „De aci am manecatu — finesce Moldován Gergély — si datele aduse de „Kelet“ in privinti'a acést'a nici nu s'au adeveritu tóte.“ — La aperarea acést'a respunde redactorele lui „Kelet“, ca nici nu i-a trecutu prin gandu a suspitiuná pe d. inspectoriu scolariu, ca ar' fi luatu parte la „strinsura“, fia mediatu séu imediatu. Patri'a póte se fia dér' linistita!

(Licitatiune de scule false.) In lasamentulu episcopului Olteanu — scrie „Bihar“ — s'au aflatu si multe scule, cari s'au estimatu si vendutu la licitatiunea lasamentului. Mai tardiu inse s'a doveditu, ca aceste scule au fostu cea mai mare parte false. Unii cumperatori, cari au luatu bucat'a cu cate 150—200, au pagubitu in urm'a acést'a multu. Sumele intrate pentru aceste pretióse fara pretiu s'au pusu sub secuestru si li se voru reintórce pe catu va fi cu putintia. Mai multi dintre pagubasi voru incusá tribunalulu pentru ca estimarea a fostu necorecta, ca-ci au fostu admisi esperti nepricepetori de lucru.

(In celimba corespondéza primariulu dela Budapest'a cu primariulu Vienei?) La primari'a Vienei, scrie „Deutsche Ztg.“, a sositu o impartasire a primariului din Pest'a scrisa in limb'a francesa. Cumca limb'a maghiara nu e apta pentru o corespondintia cu primariulu Vienei a recunoscutu chiaru si primariulu orasiului Budapest'a, dér' a scrie in limb'a germana nu s'a potutu decide nicidecumu, cu tóte ca, precumu e bine cunoscutu, demnitariulu ungurescu din Budapest'a pórta numele nemtiescu de „Kammermeyer.“

(† Dr. Ludovicu Arndts) renumitulu professore de dreptu romanu la universitatea din Vien'a a repausatu in 1 Martiu a. c. Arndts s'a nascutu la 19 Augustu 1803 la Arnsberg a fostu unu scolariu alu celebrului Savigny si multa vreme professoru in München ear' la 1855 fù chiamatu la Vien'a la cathedr'a dreptului romanu. Elu lasà inderetulu seu unu monumentu neperitoriu in „Pandectele“ sale, cari sunt traduse deja in tóte limbele europene. Va fi de interesu a se sci, ca pe tempulu candu era professore in München, Arndts numerá intre scolarii, cari ascultau la elu dreptulu romanu si pe printiulu Carolu de Hohenzollern, astadi Domnitoriu alu Romaniei. Arndts avea o parere mare despre eminentele calitati ale principelui Carolu si era mandru pe scolariulu seu de odinióra.

(Generalulu Cernatu) a primitu dela comandantele fortaretiei Vidinului Izzet-bey o telegrama, in care i se aducu multiamiri pentru atitudinea démna si purtarea generósa a ostiriloru romane catra poporatiunea din Vidinu. Generalulu turcu, dice „Dorob.“, lauda nunumai disciplin'a esemplara ci si viteji'a soldatiloru romani.

(Dela balu mascatu.) „Unu oficieru rusu — scrie „Pressa“ — urmariea cu galanteriele sale russesci, la balulu mascatu dela theatru, pe dna Constanti'a C . . . mascata. Spiritualei masce nu prea 'i placea se intre in conversatiune cu densulu. — Dér' cine esti de fugi de mine? 'i dise galantulu oficieru. Nu cumva esti vreo anglesa? — Nu, respunse elegant'a masca. — Atunci, póte, vreo austriaca. — Nici austriaca. — Dér' atunci cine esti? — Sunt Basarabi'a; esclamà spiritual'a masca. . . . Oficierulu russu se intórse la drépt'a impregiuru.“ Russi'a dér' nu ne mai urmaresce Basarabi'a.

(Orfelinatele din Romani'a.) „Mon. of.“ publica o lege, prin care se infiintiéza patru orfelinate pentru cresterea si invetiatur'a fiiloru de militari cadiuti pe campulu de lupta séu infirmi si anume, cate unulu in fiacare regiune agricola adeca, unulu in Olteni'a, unulu in Romani'a-mare, unulu in Moldov'a de Susu si altulu in Moldov'a de Josu. Orfelinatele se voru asiédiá pe domeniile statului. Aceste asiediaminte sunt puse sub autoritatea ministeriului agriculturei, comerciului si lucrariloru publice. Unu consiliu de patronare va priveghiá asupra directiunei, disciplinei si invetiamentului orfelinateloru. Administratiunea fiacarui orfelinatu este incredintiata unui directoru. Personalulu didacticu se va compune din profesori si siefi de ateliere. Invetiamentulu va fi primariu si practicu si va cuprinde pe lenga invetiamentulu primariu, notiuni de agricultura, gradinaria si industria aplicata. Intretinerea orfelinateloru este in sarcin'a statului.

(Unu oficieru russu) — scrie „Dorobantiulu“ — intra eri in magasinulu dlui Ch. T. cá se 'si cumpere nesce fireturi séu nesce nasturi. Platindu ce avea se platésca si fiindu zoritu, bietulu omu plecà uitandusi pung'a, plina cu poli imperiali. Dupa o ora se intórce gafaindu, zapacitu si aprópe plangandu, cá se intrebe despre punga. Care nu-i fú inse inmarmurirea, candu dlu Ch. T. c'unu aeru gravu ei presintà neatinsu obiectulu chinuriloru lui. „Ast'a nu e faptu de Russu!“ esclamà atunci oficierulu russu si plecà confundatu in multiamiri recunoscatórie.

(La Taborszky si Parsch in Budapest'a.) au mai aparutu de curendu urmatóriele piese musicale: „Wenn die Schwalben heimwärts ziehn“ valsu de Philipu Fahrbach jun. 80 cr. — „Reissaus“, polc'a rapede de Ph. Fahrbach jun. 50 cr. — „Polka liliputienne“ de Ph. Fahrbach jun. 50 cr. — „In Weidlingau ist der Himmel blau“ marsiu de Ph. Fahrbach jun. 50 cr.; — „II-dik Magyar Abránd“ de Abrányi Kornél, 1 fl. 50 cr.; — 29-ik Magyar Abránd de Székely Imre 1 fl. 50 cr.; — Diece cantece din pies'a poporala „Sárga Csiko“ pretiulu 1 fl. — „Marsiu de Plevn'a“ de Vilmos Krohn 60 cr.; — Cinci cantece unguresci poporale pentru voce si pianu de Bibor Gyula 60 cr.; — „Trei cantece poporale placute“ pentru voce si pianu de Huber Sándor; — „Dalok a török-magyar barátságrol, Plevn'a nota“ de Szentirmay Elemér 60 cr.; — „Lehel Dalai“ totu de acelasiu compositoriu 60 cr.; — „Csárdás“ compusu din mai multe melodii pentru pianu“ de Bibor Gyula 60 cr.

(Notabilii turci din Vidinu) dupa visit'a de eticheta ce au facutu generalului Manu — scrie „Curierulu-Balassanu“ — s'au mai presentatu odata inaintea dsale, rogandulu se aduca la cunoscinti'a M. S. Domnitoriului omagiele loru si se 'lu intrebe respectuosu in numele loru, déca Vidinulu va remané séu nu sub stapanirea romana. Candu respunsulu va fi afirmativu, notabilii musulmani au declaratu, ca ei voru remané pe la locurile loru, ér' la din contra voru emigrá cu totii.

## Sciri ultime telegrafice.

**Vien'a**, 8 Martiu. **Inaltimea S'a archiducele Franciscu Carolu tatalu Majestatii Sale a repausatu astadi.**

**Petersburg,** 7 Martiu. Diuariulu oficialn alu guvernului declara, ca instrumentele pacii inca nu a sositu, si ca Ignatieff ilu v'a aduce in persóna imperatului. Tóte combinatiunile dice acea fóia sunt dér' premature.

**Constantinopolu,** 7 Martiu. Turcii voru evacuá teritoriulu ce l'au cedatu in timpu de 15 dile. Marele duce Nicolae se astépta aci pe Sambata.

Delegatiunile s'au deschisu. Astadi Sambata, se asteptá, cá cont. Andrásy se céra creditulu estraordinariu de 60 milióne. — In 7 Martiu avù locu unu consiliu mare de ministri. — Congressulu inca nu e asiguratu. Foile russesci scriu, ca proiectulu de creditu austriacu e o mesura luata contra Russiei. „Petersb. Wiedomosti“ pledéza contra congressului si dice, ca Austro-Ungari'a voiesce ca la acestu congresu se se micsioreze pretensiunile russesci, dér' Russi'a nu va cedá nici o iota.

## Ajutorie pentru raniti.

**Brasiovu,** in Decembre 1877.

**Ofrande** pentru soldatii romani raniti, primite de subsemnatulu din comun'a Stupini (Brasiovu) prin parochulu Ioanu Macsimilianu si tramise princiului Dimitrie Gr. Ghic'a, presiedintele „Crucei rosie“ la Bucuresci.

Diamandi I. Manole.

Ioanu Macsimilianu, parochulu, colectante 10 fl., Elen'a Macsimilianu, preotésa 2 fl. 10 cr., Ioanu George Puju 2 fl., Zaharie Bersanu jun. 2 fl., George Rusu 2 fl., Nicolae Bersanu sen., curatoru biser. 2 fl. 10 cr., George Dumitru Voicu, curatoru biser. 2 fl. 10 cr., George Popoviciu 2 fl., Nicolae Comanu sen. 2 fl., Vasilie Stanciucu 2 fl., Ioanu Gimbeseanu jun. 2 fl., George Puju 1 fl. 10 cr., Ioanu Sirbu 1 fl., Dumitru Negura 1 fl., George Bersanu 1 fl., George Lupu 1 fl., George Neguliciu 1 fl., Ioanu Gelca 1 fl., Vasilie Spatariu 1 fl., Ioanu Comanu 1 fl., Constantinu Negura 1 fl, Ioanu Priscu sen. 1 fl., Ioanu Irimie Puju 1 fl., Nicolae Marinu 1 fl., George George Voicu 1 fl., Irimie Ioanu Blegu 1 fl., Nicolae Ioanu Blegu Nicolae Ioanu Blegu 1 fl., Dumitru Rusu 1 fl., Dumitru Rusu 1 fl., Dumitru Ionu Constantinu 1 fl., George Zaharie Constantinu sen. 1 fl., Moise Dragoselu 1 fl., Ioanu Voicu Vulcaneanu sen. 1 fl., Ioanu Bersanu Pipu jun 1 fl., Tom'a Vledereanu 1 fl., Ioanu Brundusoiu 1 fl., Vasilie Crivetiu 1 fl., Dumitru Serbanu 1 fl., Dumitru Spiridonu 1 fl., Ioanu Oprea 1 fl., Irimie Popoviciu 1 fl., Ioanu Tomosoiu 1 fl., Elen'a Ioanu Puju 1 fl., Mari'a George Puju 1 fl., Flórea N. Marinu 1 fl., Elen'a G. Neguliciu 50 cr., Elen'a G. Irimie, preotésa ved. 20 cr., Mari'a Ióu Sirbu 40 cr., Mariu'a G. Vulcaneanu 10 cr., Flórea Sirbu 10 cr., Mari'a Ir. Blegu 30 cr., Paun'a I. Gelca 20 cr., Marin'a G. Rusu 20 cr., An'a ved. I. Gelca 20 cr., Flórea G. Serbanu 20 cr., Paraschev'a N. Blegu 30 cr., An'a Ionu Negura 30 cr., An'a George Voicu 20 cr., Mari'a D. Zsinga 30 cr., Elen'a C. Dobreanu 20 cr., Marin'a Ión Bersanu 2) cr., Mari'a D. Gelca 20 cr., Paraschev'a D. Rusu 80 cr., Paraschev'a Ir. Popoviciu 30 cr., Marin'a Z. Bersanu 40 cr., Mari'a Ión Pitisiu 30 cr., Elen'a Tom'a Vledereanu 30 cr., Mari'a Moise Dragosielu 40 cr., Marin'a N. Comanu 50 cr., Elen'a Vas. Crivetiu 50 cr. Sum'a 71 fl. v. a.

**Naseudu,** la finitulu anului 1877.

Domnule redactore! Binevoiesce te rogu a publicá in colónele „Gazetei“ ofrandele adunate pentru ranitii romani prin subscrisulu. Primesce asigurarea destinsei stime, alu d-tale Dr. A. P. Alessi.

List'a Nr. 2. Iacobu Iliesiu 2 fl., Titu Malaiu 1 fl., Ioanu Malaiu 1 fl., Nare nume 1 fl., Virgiliu P. Pecurariu 2 fl., Iosifu Mihalasiu 1 fl., S. Thomi 1 fl., Iacobu Oradanu 1 fl. Sum'a 10 fl. v. a.

List'a Nr. 3. Prin domnisiór'a Lucreti'a Sangeorgianu si d. invetiatoriu Vasiliu Strugariu din Parva: Vasiliu Strugariu 2 fl., Ioanu Sangeorgianu, parochu in Parva 1 fl., Ioane Petrutiu, economu 1 fl., Danila Scurtu 1 fl., Vasiliu Rusu 50 cr., Ioane Calini 50 cr., Marcu Wider (evreu) 30 cr., Clemente Rusu 20 cr., Alesandru Rusu 10 cr., Grigore Bohaiu 20 cr., Cosma N. Rusu 20 cr., Floriu Rusu 20 cr., Dumitru I. Ordace 20 cr., Marcu Scurtu 15 cr., George Scurtu 10 cr., Alecs'a Ordace 20 cr., Dumitru I. Ordace 20 cr., Grigore P. Ordace 20 cr., Natu Andreiu 10 cr., Mihaiu Rusu 20 cr., Macarie Rusu 10 cr., Ioane Burte 20 cr., Solomonu Bohaiu 10 cr., George Stativa 10 cr., Sebastianu Ordace 20 cr., Condrate Natu Rusu 40 cr., Grigore Matron'a Sangeorgianu 10 cr., Nicolae Sangeorgianu 10 cr., Teodoru Sangeorgianu 10 cr., Ioanu C. Lupu 10 cr., Danila Puitieu 15 cr., Vasiliu Siminicu 10 cr., Iacobu Strugariu 10 cr., Ioanu M. Sangeorgianu 10 cr., Natu Scurtu 10 cr., Georgiu Rusu 10 cr., Petru Ordace 10 cr., Vasiliu Selagianu 10 cr., Avramu Nemesiu 5 cr., Doroteiu Brindusia 10 cr., Alecs'a Rusu 10 cr., Spiridonu Scurtu 8 cr., Dumitru Rusu 10 cr. Sum'a 12 fl. 23 cr. v. a.

Totu prin dsiór'a Sangeorgianu si d. Strugariu s'a mai adunatu: dela Elen'a F. Scurtu 1 metru panza de bumbacu, asemenea dela Anastasi'a L. Ordace, Anastasi'a D. Ordace, Mari'a N. Andreiu, Tecl'a Mihaiu Rusu si Marin'a S. Ordace; Dela urmatóriele s'a adunatu cate 1 camasia: Doce I. Strugariu, Mari'a P. Strugariu, Matron'a L. Calusiu, Mari'a Alesandru Rusu, Alestin'a Cl. Rusu, Marft'a N. Scurtu, Ioan'a Td. Rusu, Anastasi'a Nc. Dumitreanu; Cate 1 parechia de ismene s'a adunatu dela: Mari'a Vt. Scurtu, Savet'a D. Scurtu, Elen'a D. Rusu, Marft'a Selagianu, Titian'a Scurtu, Dochi'a G. Rusu si Matron'a I. Scurtu; Dela Revec'a S. Bohaiu 1 sterg.; Dela dómn'a Elisabet'a Ioanu Catone din Salva amu primitu 10 camasi si 10 parechie de ismene, ce a benevoitu a aduná dela femeile romane, din comun'a Salva Tóte aceste se espedéza in dilele aceste la loculu destinatu.

**Banatu-Comlosiu,** 11 Febr. 1878.

Stimate dle Redactoru! Am onóre cu datulu de adi a ve espedá 5 fl. 55 cr. v. a. cá oferte benevole adunate din comun'a acést'a pentru ostasii romani raniti in resbelulu cu Turci'a, pre lenga acea umilita rogare, cá se binevoiti ai inaintá la loculu destinatiunei d'impreuna cu consemnatiunea alaturata a oferitoriloru, ér' numele acelora, cari au contribuitu, binevoiti a-le publica in pretiuitulu diurnalu ce redigeti. Primiti s. c. l.

Mari'a Grofsioreanu, colectanta.

List'a oferteloru, colectate in favórea soldatiloru romani raniti in resbelulu cu Turci'a, din comun'a Banatu-Comlosiu: Simeonu Dironca, caltiunariu 25 cr., An'a Dogariu 50 cr., Teodoru Pascu 50 cr., Ioanu Pascu 50 cr., Vincentiu Ciolacu 30 cr., Iacobu Ciolacu 20 cr., Stefanu Pesetanu din Kis-Oroszin 1 fl., Andreiu Grofsioreanu 50 cr., Vasilie Pascu 20 cr., Vichentie Bucurescu 30 cr., Milentie Grofsioreanu 10 cr., Teodor'a Pascu, eleva 20 cr., N. Grofsioreanu, docente 60 cr., Mari'a Grofsioreanu, invetiatorésa 60 cr. Sum'a 5 fl. 75 cr. v. a., din care suma 20 cr. s'au spesatu pentru espeditiune, ér' restulu cu datulu de astadi 'lu tramitu.



## Cursulu la burs'a de Vien'a

din 8 Martiu st. n. 1878.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5% Rent'a charthia (Metalliques) | 63.10 | Oblig. rurali ungare | 75.30 |
| 5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) | 67.20 | „ „ Banat-Timis. | 78.30 |
| Losurile din 1860 | 111 50 | „ „ transilvane | 77.50 |
| Actiunile bancei nation. | 802.— | „ „ croato-slav. | 84.50 |
| „ instit. de creditu | 233.50 | Argintulu in marfuri | 104.80 |
| Londr'a, 3 luni | 118.80 | Galbini imperatesci | 5.59 |
| | | Napoleond'ori | 9.49½ |
| | | Marci 100 imp. germ. | 58.55 |

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.